LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA PIETŲ AFRIKOS RESPUBLIKOJE

AKTUALIOS EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2026 m. birželio 9 d.

DATA	PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS	INFORMACIJOS ŠALTINIS	PASTABOS
Bendra ekonominė informacija			
2026-05-12	Artimiausiais mėnesiais PAR ekonomika gali patirti stipresnį infliacijos šuolį dėl užsitęsusio konflikto Artimuosiuose Rytuose. Kylant degalų ir importo kainoms, verslai nebepajėgs absorbuoti kaštų, todėl jie bus perkelti vartotojams. Ekonomistas Kevin Lings perspėja, kad infliacija gali pakilti nuo maždaug 3% iki virš 5%, o tai verstų Pietų Afrikos rezervų banką griežtinti pinigų politiką – kelti palūkanų normas ir ilgiau jas laikyti aukštas. Trumpuoju laikotarpiu ekonominė aplinka gali tapti sudėtingesnė: brangesni kreditai, didesnės pragyvenimo išlaidos ir lėtesnis ekonomikos augimas, jei kainų spaudimas išliks.	The worst is yet to come for South Africa – Daily Investor	Konflika Artimuosiuose Rytuose neigiamai veikia PAR ekonomiką
2026-05-13	Jaunimo nedarbas Pietų Afrikoje išlieka viena didžiausių šalies socialinių ir politinių problemų. 15–24 metų amžiaus grupėje nedarbo lygis 2026 m. pirmąjį ketvirtį siekė 60,9 proc., kai bendras šalies nedarbo rodiklis sudarė 32,7 proc. Beveik 3,9 mln. jaunų žmonių nedirba, nesimoko, o ypač pažeidžiama išlieka jaunų moterų grupė. Dauguma dirbančio jaunimo dirba žemos kvalifikacijos darbuose prekybos, paslaugų ir administravimo srityse, tuo tarpu aukštos kvalifikacijos darbo vietų prieinamumas išlieka ribotas. Ilgalaikis jaunimo nedarbas kelia didelę grėsmę Pietų Afrikos ekonominiam augimui, socialiniam stabilumui ir vidaus saugumui, nes didina socialinės atskirties, nusikalstamumo bei visuomenės nepasitenkinimo riziką.	Youth Joblessness Is SA's Biggest Political Risk	Jaunimo nedarbas išlieka didžiausia problema
2026-06-02	Prezidentas C. Ramaphosa, pristatydamas 2026/27 m. Prezidentūros biudžetą, pabrėžė ekonomikos augimo, darbo vietų kūrimo ir valstybės institucijų stiprinimo prioritetus. Jis akcentavo beveik 890 mlrd. randų investicijų pritraukimą, planuojamas 1 trln. randų investicijas į infrastruktūrą, pažangą sprendžiant energetikos ir logistikos problemas, kovą su korupcija ir nusikalstamumu, vandens krizės bei nelegalios migracijos valdymą. Prezidentas taip pat pabrėžė jaunimo užimtumo, vietos valdžios reformų, ekonominės diplomatijos ir Pietų Afrikos vaidmens tarptautinėje arenoje svarbą, kartu perspėdamas, kad pasauliniai geopolitiniai neramumai ir augančios energijos kainos gali sulėtinti šalies ekonomikos atsigavimą.	President Cyril Ramaphosa: Presidency Dept Budget Vote 2026/27 | South African Government	Prezidentas C. Ramaphosa pristatė 2026/27 m. Prezidentūros biudžetą
2026-05-06	Demokratinis aljansas (DA) siūlo iš esmės pertvarkyti Pietų Afrikos juodosios ekonominės įgalinimo (BEE) sistemą, pateikdamas Parlamentui „Economic Inclusion for All" įstatymo projektą. Partija teigia, kad per 30 metų BEE daugiausia praturtino politiškai susijusį elitą, o ne užtikrino plačią ekonominę įtrauktį. Siūloma atsisakyti rasėmis pagrįstų viešųjų pirkimų taisyklių ir jas pakeisti rezultatais grįsta sistema, kuri skatintų darbo vietų kūrimą, investicijas, įgūdžių ugdymą ir smulkiojo verslo plėtrą, kartu griežtinant kovą su korupcija. Kadangi valstybės viešųjų pirkimų biudžetas siekia apie 1,2 trilijono randų, šiuo įstatymu siekiama nukreipti valstybės išlaidas taip, kad jos skatintų platesnį	DA Pushes to Reform BEE	Demokratinis aljansas (DA) siūlo iš esmės pertvarkyti Pietų Afrikos juodosios ekonominės įgalinimo (BEE) sistemą

	ekonomikos augimą ir mažintų nelygybę per ekonominius rezultatus, o ne vien per rasinius kriterijus.		
2026-05-11	Pietų Afrika kasmet praranda apie 200–300 mlrd. randų mokesčių pajamų dėl didelės šešėlinės ir nelegalios ekonomikos, kuri sudaro iki 10–15% BVP; tai apima plataus masto kontrabandą ir organizuotą nusikalstamumą, ypač tabako ir kitų prekių prekyboje, o valdžia kartu su policija ir pasienio tarnybomis rengia naują nacionalinį planą, nes vien mokesčių tarnybos pastangų nepakanka ir nelegali rinka toliau auga greičiau nei oficiali ekonomika.	R300 billion in tax revenue disappears every year – Daily Investor	PAR kasmet praranda apie 200–300 mlrd. randų mokesčių pajamų dėl didelės šešėlinės ekonomikos
2026-05-28	Pietų Afrikos užimtumo ir darbo ministrė No. Meth paskelbė apie planuojamą Užimtumo paslaugų įstatymo pataisų projektą, kuriuo siekiama reguliuoti užsienio piliečių įdarbinimą šalyje. Siūlomos pataisos leistų vyriausybei nustatyti kvotas, kiek užsieniečių gali dirbti tam tikruose ekonomikos sektoriuose, profesinėse kategorijose ar regionuose, siekiant mažinti nedarbą ir didinti vietos gyventojų įsidarbinimo galimybes. Taip pat numatoma stiprinti darbo rinkos kontrolę, užkirsti kelią nelegalaus darbo išnaudojimui ir suderinti reglamentavimą su Imigracijos bei Pabėgėlių įstatymais. Pasak ministrės, šios reformos yra dalis platesnių pastangų modernizuoti darbo rinką ir spręsti augančio nedarbo bei socialinės įtampos problemas.	Labour minister seeks to amend Employment Act to regulate foreign nationals working in SA | The Citizen	Numatomi pokyčiai dėl užsienio piliečių įdarbinimo
2026-05-06	Pietų Afrika vis labiau naudoja pramoninių klasterių modelį, kad pereitų nuo žaliavų eksporto prie aukštesnės pridėtinės vertės gamybos ir stipresnės integracijos į pasaulines vertės grandines. Tokie klasteriai, kaip Coega ir Vakarų pakrantės pramoniniai centrai, jungia gamybą, logistiką ir atsinaujinančią energetiką, pritraukia investicijas ir skatina „žaliąją“ pramonės transformaciją (pvz., vandenilio, automobilių ir metalų sektoriuose). Tai leidžia šaliai ne tik didinti konkurencingumą, bet ir mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, kuriant modernesnę, labiau diversifikuotą ir tvaresnę pramonės ekonomiką.	How South Africa is moving up the manufacturing value chain | World Economic Forum	PAR siekia pereiti nuo žaliavų eksporto prie aukštesnės pridėtinės vertės gamybos
2026-05-19	Pietų Afrika padidino importo muitus įvairiems plieno produktams iki 10–30 %, nustatydama juos pagal maksimalias Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) leidžiamas ribas. Šis sprendimas, paskelbtas oficialiame vyriausybės leidinyje ir pasirašytas finansų ministro Enoch Godongwana, priimtas po išsamios plieno sektoriaus tarifų peržiūros, kuria siekiama sustiprinti vietos pramonę ir sumažinti pigių importų poveikį. Naujieji tarifai taikomi šalims, kurios neturi prekybos susitarimų su Pietų Afrika, tuo tarpu importas iš Europos Sąjungos, Jungtinės Karalystės ir kai kurių kitų regionų yra iš dalies išimtinis. Vyriausybė teigia, kad šis žingsnis yra dalis platesnės pramonės plėtros strategijos ir atspindi augančias protekcionizmo tendencijas pasaulinėje prekyboje, nors pripažįstama, kad tai gali padidinti sąnaudas kai kurioms įmonėms ir vartotojams.	South Africa increases tariffs on wide range of steel products to WTO bound rate	PAR didina importo muitus įvairiems plieno produktams
2026-05-06	ES ir Mercosur (Pietų Amerikos prekybos blokas) laisvos prekybos susitarimas gali padidinti konkurenciją Pietų Afrikos žemės ūkio eksportui į Europos Sąjungą, ypač tokių produktų kaip citrusai, vaisiai, vynas ir riešutai, nes Pietų Amerikos šalims bus palaipsniui mažinami tarifai ir plečiamos kvotos; tai kelia riziką Pietų Afrikos daliai ES rinkoje, kuri sudaro apie penktadalį jos žemės ūkio eksporto, todėl šalies ekspertai ragina diversifikuoti eksporto rinkas, ypač stiprinant prekybą su BRICS šalimis ir kitais regionais, siekiant sumažinti priklausomybę nuo tradicinių rinkų.	EU deal signals rising competition for SA exports | Freight News	Didėja konkurencija Pietų Afrikos eksportui į ES

2026-05-25	Pietų Afrika siekia stiprinti savo pozicijas pasaulinėje elektrinių transporto priemonių (EV) rinkoje, siūlydama naujas paskatas vietinei baterijų ir komponentų gamybai, kad neatsiliktų nuo globalios automobilių pramonės perėjimo nuo benzino ir dyzelio prie elektrinių variklių. Vyriausybė svarsto automobilių pramonės paramos taisyklių pakeitimus, kurie suteiktų gamintojams didesnes mokesčių lengvatas ir gamybos kreditus, jei jie vietoje gamintų EV baterijas bei susijusius komponentus. Tai yra platesnės strategijos dalis, kuria siekiama ne tik eksportuoti automobilius, bet ir tapti perdirbtų baterijų mineralų bei EV dalių tiekėja. Ekspertai pabrėžia, kad tokie žingsniai galėtų paskatinti regioninę industrializaciją ir pritraukti investicijas į naujos kartos automobilių sektorių.	SA targets EV battery manufacturing as global car industry shifts electric	Naujos paskatos vietinei baterijų ir komponentų gamybai
2026-05-25	Pietų Afrikoje plečiamas „Biovac“ vakcinų gamybos centras Keiptaune, o vyriausybė šį projektą pristato kaip svarbų žingsnį siekiant sustiprinti šalies ir viso žemyno vakcinų gamybos pajėgumus. Plėtra turėtų padidinti gamybos mastą iki 30–40 mln. dozių per metus, sukurti šimtus tiesioginių darbo vietų ir prisidėti prie sveikatos saugumo bei pramonės plėtros Afrikoje. Projektą remia tiek Pietų Afrikos valdžia, tiek tarptautiniai finansuotojai, o jis siejamas su Afrikos Sąjungos siekiu mažinti priklausomybę nuo importuojamų vakcinų.	Biovac expansion positions South Africa as continental vaccine manufacturing hub	Plečiamas „Biovac“ vakcinų gamybos centras Keiptaune
2026-05-18	Pigus importinis cukrus kelia vis didesnę grėsmę Pietų Afrikos cukraus pramonei, nepaisant sėkmingos 2026/2027 m. cukranendrių perdirbimo sezono pradžios. Pramonės organizacijos „SA Canegrowers“ duomenimis, į šalį toliau dideliais kiekiais importuojamas cukrus iš Brazilijos, Indijos ir Tailando išstumia vietos gamintojus iš vidaus rinkos. Vien per 2026 m. kovą į Pietų Afriką buvo importuota 16 tūkst. tonų cukraus – dvigubai daugiau nei tuo pačiu laikotarpiu pernai. Vietos augintojų skaičiavimais, kiekviena importuota tona cukraus pramonei kainuoja daugiau nei 7 500 randų prarastų pajamų.	Cheap sugar imports dog SA industry, dimming strong start to milling season	Importinis cukrus kelia vis didesnę grėsmę Pietų Afrikos cukraus pramonei
2026-05-04	Jungtinių Arabų Emyratų (JAE) bendrovė „African Rail Co.“ planuoja investuoti apie 2,8 mlrd. randų (apie 170 mln. JAV dolerių) į Pietų Afrikos geležinkelių sektorių, siekdama pradėti krovinių pervežimo operacijas ir įsigyti lokomotyvų bei vagonų. Įmonė yra viena iš 11 atrinktų privačių operatorių, kurie gaus galimybę naudotis valstybinio „Transnet“ geležinkelių tinklu, siekiant pagerinti jo efektyvumą ir sumažinti infrastruktūros problemas, stabdančias šalies ekonomikos augimą. Planuojama, kad nauji maršrutai apims svarbias prekybos linijas, jungiančias Gautengo regioną su Durbano uostu bei Mozambiko pasieniu, taip pat regioninius kelius, naudojamus kroviniams iš Kongo Demokratinės Respublikos į Maputu uostą pervežti.	United Arab Emirates company has a R2.8 billion plan to operate trains in South Africa – BusinessTech	JAE planuoja investuoti į PAR geležinkelių sektorių
2026-05-19	Pietų Afrikos Respublikoje „Hive Hydrogen“ projektas, kurio vertė siekia apie 5,8 mlrd. JAV dolerių, tampa vienu didžiausių pasaulinių žaliojo vandenilio ir amoniako energetikos projektų. Jis vystomas Nelson Mandela Bay Coega specialiojoje ekonominėje zonoje ir, pasak projekto rengėjų, galėtų gaminti vieną pigiausių	South Africa’s $5.8bn hydrogen gamble could reshape global shipping and energy markets |	„Hive Hydrogen“ projektas tampa vienu didžiausių pasaulinių žaliojo vandenilio ir

	žaliojo amoniako formų pasaulyje, naudodamas didelės apimties vėjo ir saulės energiją. Projektas yra skirtas tiekti apie 1 mln. tonų žaliojo amoniako per metus, kuris vis labiau laikomas svarbia alternatyva taršiam laivybos kurui. Danijos bendrovė „Topsoe“ tiekia elektrolizės technologijas, kurios turėtų sumažinti gamybos ir infrastruktūros kaštus. Pietų Afrikos vyriausybė šį projektą laiko strateginiu, nes jis gali sustiprinti šalies pozicijas sparčiai augančioje pasaulinėje švarios energijos rinkoje ir paversti ją svarbiu žaliojo kuro eksportuotoju, nors ekspertai pažymi, kad sėkmė priklausys nuo galutinės investicijos ir realios paklausos pasaulinėje rinkoje.	Business Insider Africa	amoniako energetikos projektų
2026-05-18	Vokietija aplenkė JAV ir tapo antra pagal dydį Pietų Afrikos eksporto rinka, rodo naujausi Pietų Afrikos rezervų banko duomenys. Pokytis įvyko po to, kai JAV prezidento D. Trumpo administracija įvedė muitus, kurie labiausiai paveikė Pietų Afrikos pridėtinės vertės prekių eksportą. Didžiausią neigiamą poveikį patyrė automobilių ir transporto įrangos sektorius – viena svarbiausių Pietų Afrikos eksporto šakų į JAV. Tuo tarpu Kinija išliko pagrindine Pietų Afrikos eksporto kryptimi.	Germany overtakes US as South Africa’s second-largest bilateral trade partner | Semafor	Vokietija aplenkė JAV ir tapo antra pagal dydį Pietų Afrikos eksporto rinka
2026-06-01	Johanesburge ES pradėjo pirmąjį investicijų skatinimo renginių ciklą Pietų Afrikoje, siekdama mobilizuoti dalį iš 12 mlrd. eurų investicijų paketo, numatyto pagal 2025 m. pasirašytą ES ir PAR Švarios prekybos ir investicijų partnerystę. Pagrindinis dėmesys skiriamas kritinių žaliavų tiekimo grandinių diversifikavimui ir jų perdirbimo pajėgumų plėtrai Pietų Afrikoje. ES atstovai pabrėžė siekį mažinti priklausomybę nuo riboto žaliavų tiekėjų skaičiaus, o PAR akcentavo prioritetą kurti didesnę pridėtinę vertę vietoje, vystant mineralų perdirbimo ir pramonės sektorius. Tarp jau sutartų projektų – investicijos į žaliąją energetiką bei transporto infrastruktūros modernizavimą.	EU starts first investment roadshow in South Africa targeting minerals | Reuters	ES ES pradėjo investicijų skatinimo renginių ciklą PAR

Parengė:

Karolina Astrauskaitė, LR ambasados Pietų Afrikos Respublikoje trečioji sekretorė,
tel. +27 74 130 3321, el. paštas karolina.astrauskaite@urm.lt